

historical development of the economy and prepare for future economic challenges by developing effective strategies to overcome economic recessions, adapt to the changing global and technological context, and ensure sustainable and inclusive economic growth. Economic challenges require a joint and coordinated international approach, especially in key areas such as financial regulation, trade policy and environmental sustainability. Such cooperation is essential to effectively address complex global issues.

Key words: economic crisis, government regulation, Keynesian economics, monetarism, supply-side economics, global financial crisis, COVID-19, evolution of economic policy.

УДК: 65.011.2-044.922

DOI: 10.32782/2415-8240-2023-103-2-82-96

СУТНІСНА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

О. В. ПОНОМАРЕНКО, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії)

Уманський національний університет садівництва

Стаття присвячена дослідженню сучасних реалій трансформації бізнес-процесів в умовах цифрової економіки. Встановлено актуальність та необхідність адаптації бізнесу до неймовірно швидкого розвитку технологій, збільшення обсягу даних, доступних для аналізу, і зміни споживчих переваг, які є основними завданнями для розвитку бізнес-індустрій в цілому. Визначено суть цифрової економіки та базові технологічні тренди, які мають фундаментальний вплив на її формування. Доведено, що цифрова економіка запроваджує нові правила ведення бізнесу та економічних процесів, що ставить амбітні вимоги до всіх економічних суб'єктів, включаючи страхові компанії та страховий ринок загалом. З метою дослідження особливостей розвитку цифрових технологій у страхуванні, здійснено аналіз основних показників ринку автотранспортного страхування, виділено основні тенденції та проблемні аспекти у сфері автотранспортного страхування в Україні. При цьому цифрове страхування визначається як спосіб задоволення традиційної або специфічної потреби у страховому захисті за допомогою цифрових технологій

Ключові слова: трансформація, цифрова економіка, діджиталізація, цифрові технології, цифровізація бізнесу, інноваційний розвиток, страхування, автострахування.

Постановка проблеми. Цифрова революція, що розпочалася в останні десятиліття, змушує трансформувати сам спосіб життя, комунікацію та ведення бізнесу. Постійний розвиток цифрової економіки не лише ставить нові виклики перед суспільством, а й змушує переосмислювати та реформувати всі бізнес-процеси та стратегії. Значна трансформація бізнесу стала неминучістю, яку не

можна ігнорувати.

Виклики адаптації до неймовірно швидкого розвитку технологій, збільшення обсягу даних, доступних для аналізу, і зміни споживчих переваг є основними завданнями для розвитку бізнес-індустрій. Епоха цифрової трансформації супроводжується не тільки безпрецедентними можливостями, а й серйозними викликами. У зв'язку з цим для забезпечення конкурентоспроможності, зростання і стійкості компаній у цифровому світі стає необхідною фундаментальна трансформація бізнесу. Ця трансформація є комплексною, та полягає не тільки у впровадженні нових технологій, а й у переосмисленні стратегій, культурних цінностей і підходів до роботи.

В епоху цифрової трансформації важливо розуміти, як вона відбувається і які наслідки матиме для різних секторів економіки та суспільства. У цьому контексті відкриваються безмежні можливості для досліджень та аналізу. Вивчення особливостей трансформації бізнесу в умовах цифрової економіки важливе для адаптації як цілих секторів економіки, так і окремих компаній до змін, використання нових можливостей та мінімізації ризиків, так як це є запорукою успішного розвитку сучасної економіки та суспільства загалом.

Аналіз останніх досліджень. Розгляду проблем цифрової трансформації, цифрових технологій, цифрової культури присвячена значна кількість наукових праць як зарубіжних (Tapscott D. [1], Thomas L. Mesenbourg. [2], Kagermann H. [6], L. Cox, D. Watkins J., Hemerling J., Reis, M.), так і вітчизняних авторів (Кириченко М. О.[4], Логвінова В. [7], Гаврілової Л., Воронової Н., Обушної М., Федулової Л. та ін.), а також наукових оглядів компаній (Accenture, Couchbase, Deloitte, Gartner), міжнародних організацій (ООН, ЄС), експертів Українського інституту майбутнього, Національного інституту стратегічних досліджень. Впровадженням та моніторингом активно займається Міністерство цифрової трансформації України.

Методика досліджень. Теоретико-методологічною основою проведеного дослідження був аналітичний метод, який є основою для вивчення українських та зарубіжних джерел із використанням системного аналізу праці вітчизняних і зарубіжних науковців, провідних вчених та практиків. В процесі дослідження використовувались загальнотеоретичні методи узагальнення, які застосовується для формулювання висновків; структурний аналіз та класифікація.

Метою дослідження є вивчення елементів трансформації бізнесу в цифровій економіці, визначення конкретних технологій, які впливають на економічні перетворення, та дослідження основних факторів, що впливають на їхнє успішне впровадження. Також дослідити особливості та загальний напрям розвитку впливу діджиталізації в автострахованні, найбільш популярному секторі страхового бізнесу, а також структурувати стратегії, які допоможуть гравцям ринку успішно працювати в нових умовах.

Результати досліджень. Цифрова економіка, по суті, являє собою економіку, засновану на цифрових технологіях, електронній комерції та Інтернеті. Вона значною мірою залежить від використання цифрових інструментів і даних для створення, розподілу та споживання товарів і послуг і,

таким чином, вносить істотні зміни в характер економічної діяльності. Ще в середині 1990-х років Канадський фінансовий експерт Дон Тапскотт написав книгу «Цифрова економіка», в якій попереджав про те, як Інтернет і оцифрована інформація можуть змінити бізнес в майбутньому. Він визначав «цифрову економіку» як використання інформаційних технологій для створення або адаптації, продажу або споживання товарів і послуг. В цифрові інновації включав цифрову банківську справу, електронну комерцію та віртуальну освіту [1]. Час довів, що автор мав рацію: сьогодні технології змінили не тільки те, як компанії ведуть бізнес, а й особисті фінанси.

Суть цифрової економіки можна визначити як сучасну економічну парадигму, що ґрунтується на цифрових технологіях, даних і зв'язку, яка докорінно змінює виробництво, розподіл і споживання товарів і послуг. Ця трансформація ґрунтується на інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій (ICT) в усі аспекти економічної діяльності. Новітні технології, так як інтернетизація, комп'ютеризація, цифровізація, за яких на перший план виступають швидкість, зручність і можливість віддаленого доступу, дали поштовх соціальній трансформації суспільства, справили значний вплив на споживачів і постачальників послуг та спричинили кардинальні зміни в соціальній сфері та економіці.

Американський економіст і статист Томас Месенбур у своїй роботі 2001 року, виділяє три особливості, які відрізняють цифрову економіку від традиційної: інфраструктура, електронний бізнес та електронна комерція. Під інфраструктурою він розуміє самі інституції, які мають програмне забезпечення, обладнання та інші технологічні та людські ресурси. Електронний бізнес – це онлайн-інструменти та цифрові платформи, які допомагають здійснювати бізнес-процеси. А електронна комерція означає продаж товарів і послуг в мережі Інтернет [2]. Цифрова економіка та її вплив на трансформаційні процеси в бізнесі формувались та розвивались стрімко під впливом технологічних трендів, які передбачають усвідомлення того, як конкретні технології впливають на економічну трансформацію, а також розуміння ширших наслідків для бізнесу, урядів та суспільства (рис. 1).

Сучасне суспільство поринуло в нову промислову революцію і технологічні інновації (машинне навчання – AI, Blockchain, Crypto, інтернет речей – IoT). Дедалі очевиднішими стають трансформаційні процеси в суспільстві, його пристосування до нової цифрової реальності. Нові покоління людей народжуються і виховуються в умовах технологічного прогресу, високого рівня розвитку електронної промисловості та зростаючої швидкості отримання інформації (покоління Z і покоління A) [3], з'являються більш гнучкі види партнерських відносин (колаборація, партнерська співпраця), формується інноваційна корпоративна культура (високий рівень сприйняття, ініціації та реалізації інновацій) [4].

Використання переведених в електронний формат або оцифрованих матеріалів і матеріалів цифрового походження (великі дані, цифрова валюта, криптовалюта) формує нові концепції економічної теорії, наділяючи їх притаманними цифровим гуманітарним наукам характеристиками та дає змогу використовувати в економічних дослідженнях цифрові інструменти.

Рис. 1. Технологічні тренди у формуванні цифрової економіки

Примітка: розроблено автором.

Питаннями розвитку світової цифрової економіки переймаються і на міжнародному рівні. У країнах Європейського союзу розроблено стратегію "Європа 2020", серед основних завдань якої позначено створення єдиного цифрового ринку, цифрова модернізація ринків праці, зниження рівня соціальної ізоляції [5]. Німецький проєкт "Industrie 4.0", що входить до стратегії "Європа 2020", який було презентовано на виставці в Ганновері ще 2011 року, спрямований на реалізацію концепції розумного виробництва (Smart Manufacturing) на базі глобальної промислової мережі інтернету речей і послуг (Internet of Things and Services) [6]. Така система дає можливість підвищити якість, гнучкість і надійність усієї роботи будь-якого підприємства. У Великій Британії представлено Цифрову Стратегію розвитку (Digital Strategy). У документі окреслено основні напрямки розвитку світової цифрової економіки. Серед них побудова цифрової інфраструктури, розвиток цифрового бізнесу, створення центрів з навчання цифровим технологіям, забезпечення безпеки цифрової взаємодії та доступності мережі Інтернет [7].

У США організовано Консорціум промислового інтернету (Industrial Internet Consortium, ІІС), що включає групу компаній (AT&T, Cisco, GE, IBM і Inte), призначений для усунення бар'єрів між різними технологіями з метою забезпечення максимального доступу до великих даних і удосконалення інтеграції фізичного та цифрового середовища [8].

В Україні галузі цифрової трансформації економіки зусиллями

українського уряду у 2023 році розробляються та впроваджуються проекти для залучення додаткових фінансових ресурсів для зміцнення стабільності цифрової економіки в умовах війни та розвитку технологічного прогресу у відновленні національної економіки та поглибленні міжнародного співробітництва. Такі проекти справджуються у різних сферах діяльності: поглиблення інтеграції цифрових ринків, посилення міжнародної співпраці, розширення фінансування цифрових технологій та цифрової інклюзії, поліпшення е-урядування, розширення цифрових послуг, сприяння антикорупційній діяльності та безпеки (табл. 1). Як правило, цифрові технології позитивно впливають на бізнес та економіку в цілому: це оптимізація виробничих процесів, упорядкування інформаційних потоків, систематизація та аналітика даних, в результаті чого відбувається можливість проводити перспективне моделювання та створювати нові види продукції та сервісів.

Серед основних ознак трансформації бізнесу в умовах цифровізації можна виділити такі найбільш значущі аспекти:

- поява та популяризація нових бізнес-моделей, а саме, утворення цифрових платформ (сайти, маркетплейси); поява цифрових екосистем (технічні, соціальні, фінансові);

- суспільна трансформація: масове використання мобільних додатків з метою управління персональними фінансами (електронні гаманці, банківські додатки); зміна споживчої поведінки (спосіб життя, споживчі переваги, споживчі очікування);

- цифровізація економічних сфер: цифровізація промисловості, автоматизація господарських процесів, розвиток електронної комерції; створення в різних економічних сферах цифрових екосистем; забезпечення зручного мережевого доступу до значущих даних і бізнес-послуг;

- цифрове регулювання: створення електронного уряду; утворення електронних платформ органів управління, структур державного регулювання і контролю, використання електронних каналів наглядовими органами, розроблення нормативно-правового регулювання, забезпечення кібербезпеки; впровадження цифрових сервісів у податкове адміністрування;

- цифровізація науки та освіти: поява нових методів збирання інформації (інтернет-опитування, аналіз соціальних мереж, smart технології, нейромережі, штучний інтелект); поява нових інструментів аналізу; дистанційні освітні платформи, розширення принципів методології.

Усі вищезазначені аспекти наділяють економічні явища властивими їм рисами, формуючи нові напрями наукових пошуків у галузі економіки. Економіка та бізнес – це безмежна платформою для апробації технічних новинок. Інтенсивність наукових пошуків в умовах нової реальності оцінено в процесі аналізу швидкості розширення понятійного апарату економічної науки. За останнє десятиліття з'явилися такі поняття як інновація, інноваційний ризик, стартап, цифровізація, цифрова економіка. Виявлено, що рух наукової думки в бік розвитку економічної теорії доповнюється пропозицією нових фінансово-економічних моделей і фінансових технологій (fintech) [13].

Табл. 1. Проєкти, що сприяють експансії цифрових технологій в економіку України

Проєкт	Сфера діяльності	Перспективи
«Механізм сполучення Європи» (Connecting Europe Facility, CEF)	Поглиблення інтеграції цифрових ринків, посилення міжнародної співпраці	Співпраця вітчизняних компаній з європейськими щодо стійкості магістрального підключення для цифрових глобальних шлюзів, що є важливою перевагою України над ворогом та ключовою умовою для відкриття в Україні офісів міжнародних технологічних гігантів.
Пілотний проєкт з модернізації інтернет-мереж, започаткований у прифронтових містах України	Поглиблення інтеграції цифрових ринків, посилення міжнародної співпраці	Забезпечення понад 1 млн українців швидкісним інтернетом та перехід на енергонезалежні інтернет-мережі
Співпраця підприємців різних країн (UK-Ukraine TechBridge)	Поглиблення інтеграції цифрових ринків, посилення міжнародної співпраці	Можливість українським стартаперам демонструвати стійкість і доводити конкурентоспроможність та інноваційність на глобальному рівні
Проєкт Е-резидентство	Поглиблення інтеграції цифрових ринків, посилення міжнародної співпраці	Е-резиденти отримають доступ до інформаційно-консультаційних сервісів, спрощеної процедури надання адміністративних послуг та укладення цивільно-правових угод.
Конкурс проєктів цифрових інструментів civic tech «Act to Support»	Розширення фінансування цифрових трансформацій	Підтримка внутрішньо переміщених осіб та громад
Глобальна ініціатива «She's Next Empowered by Visa»	Розширення фінансування цифрових трансформацій	Розширення бізнесу для жінок-підприємниць для реалізації бізнес-концепцій
Програма «Country Digital Acceleration»	Розширення цифрової інклюзії	Впровадження інноваційної стратегії України, створення українського каталогу фінтех-компаній для промоції української фінтех-екосистеми на внутрішньому та міжнародному ринках
Проєкт Угоди про взаємне визнання довірчих послуг між ЄС і третіми країнами (Mutual Recognition Agreement, MRA)	Поліпшення е-урядування, розширення цифрових послуг, сприяння антикорупційній діяльності та безпеки	Взаємне визнання українських електронних підписів у ЄС, а також подальші дії щодо стійкості розгортання в Україні eIDAS Node для взаємного визнання засобів електронної ідентифікації між Україною та ЄС
Проєкт міжвідомчої робочої групи з антикорупційних цифрових інструментів	Поліпшення е-урядування, розширення цифрових послуг, сприяння антикорупційній діяльності та безпеки	Удосконалення функціонування Єдиного реєстру об'єктів державної власності, введення в експлуатацію єдиного електронного містобудівного кадастру, створення інформаційно-комунікаційної системи «Єдина інформаційна система обліку Національної програми інформатизації»

Примітка: розроблено автором на основі джерел [8-12].

Суть бізнес-трансформації полягає у фундаментальному і глибокому переосмисленні самої організації процесу, яке зумовлене поєднанням зовнішніх і внутрішніх факторів, що призводить до значних прогресивних, а часто і деструктивних змін у різних аспектах бізнесу, включаючи, але не обмежуючись стратегією, процесами, технологіями, культурою та клієнтським досвідом. Мета полягає в тому, щоб адаптуватися до мінливої динаміки ринку, використовувати нові можливості, підвищувати конкурентоспроможність і забезпечувати стійку цінність для зацікавлених сторін, вирішуючи при цьому проблеми і невизначеності, притаманні сучасному бізнес-середовищу, що швидко розвивається.

В сучасному бізнес-ландшафті вже існує немало прикладів успішних трансформацій бізнесу, які впровадили цифрові стратегії для трансформації своїх бізнес-моделей та досягнення конкурентних переваг. Наприклад, світовий гігант електронної комерції Amazon. Компанія успішно використала цифрові технології, щоб переосмислити та трансформувати роздрібну торгівлю. Вона стала піонером онлайн-покупок, запровадила замовлення в один клік і розробила надійну систему рекомендацій. Її програма членства Prime, яка поєднує швидку доставку, потокове відео та ексклюзивний контент, сприяла підвищенню лояльності клієнтів і збільшенню продажів. Amazon Web Services (AWS) – провідний сервіс хмарних обчислень, що надає компаніям масштабовану та економічно ефективну інфраструктуру. Український бізнес також невпинно розвивається на цьому шляху. Наприклад, одна з найбільших платформ електронної комерції в Україні Rozetka. Компанія послідовно застосовує ефективні цифрові стратегії, включаючи зручний веб-сайт, мобільний додаток і комплексний підхід до цифрового маркетингу. Компанія інвестувала значні кошти в покращення клієнтського досвіду та пропонування різноманітних цифрових послуг.

В умовах цифровізації зазнає змін діяльність фінансових інститутів. Цифрова економіка імплементує нові правила господарських, економічних процесів, висуває амбітні вимоги по відношенню до всіх економічних суб'єктів, у тому числі й до страхових організацій. Оскільки страховий ринок дуже чутливий до змін у стані власних сегментів, для дослідження особливостей розвитку цифрових технологій у страхуванні пропонується розглянути автострахування. Розвиток цифрових технологій та можливість їх застосування при здійсненні автострахування мають високу актуальність з огляду на особливу соціальну роль автострахування та наявності в його складі наймасовішого виду обов'язкового страхування ОСЦПВ та полісів Зелена карта і добровільного КАСКО. Найпоширенішим з цих полісів є страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ), а також часткове та повне КАСКО. Ці страхові послуги дозволяють страхувальникам відшкодувати збитки, завдані внаслідок страхових випадків. За статистикою, найпоширенішими страховими випадками в Україні є дорожньо-транспортні пригоди. В Україні з кожним роком існує тенденція до

збільшення кількості транспортних засобів, а відповідно до збільшення кількості ДТП. Через значну кількість дорожньо-транспортних пригод страхування автотранспорту та страхування цивільної відповідальності є важливими елементами ринків автострахування та страхування цивільної відповідальності. Відповідальність є важливим елементом страхового ринку для захисту матеріальних цінностей громадян [14].

Внутрішньогалузевий аналіз, проведений шляхом зіставлення обсягів страхових премій та виплат при продажу договорів ОСЦПВ, КАСКО та полісів Зелена карта демонструє позитивні тенденції розвитку, до яких можна віднести підвищення концентрації автострахування, що впливає на створення конкурентного середовища для страхових компаній, зростання страхових виплат та страхових премій. Рівень валових страхових виплат та премій зі страхування наземного транспорту (КАСКО) демонструє відносну стабільність протягом п'яти останніх років (рис. 2)

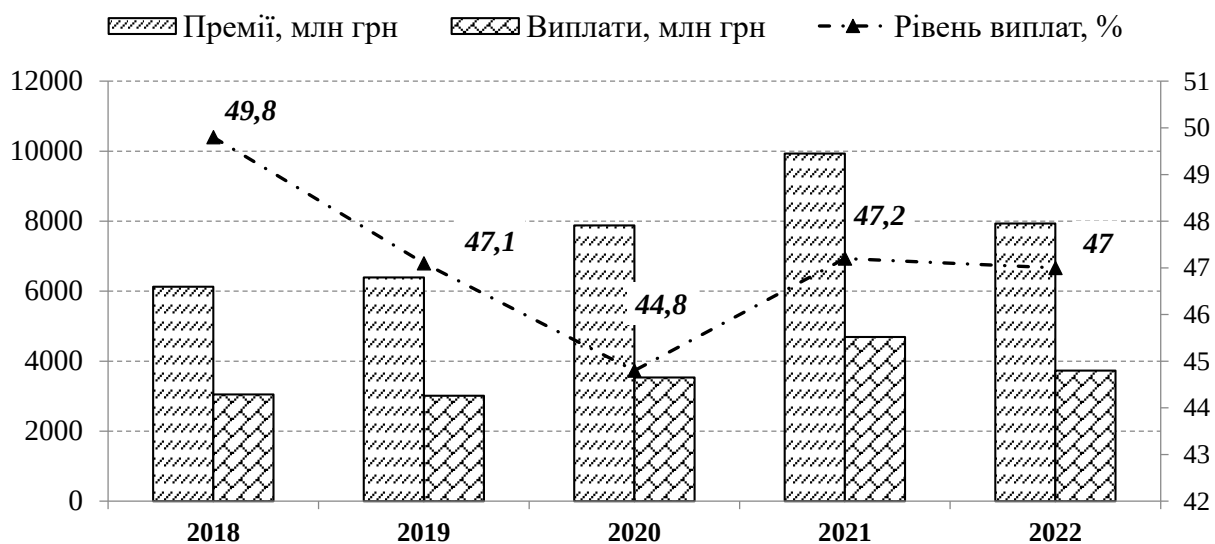

Рис. 2. Зібрані страхові премії та здійснені страхові виплати в розрізі КАСКО страхування в 2018-2022 рр.

Примітка: розроблено автором на основі джерел [16-17].

Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за міжнародними договорами) «Зелена карта» демонструє певну стабільність протягом чотирьох років. Обсяг премій “Зеленої картки” у 2022 році збільшився удвічі порівняно з попереднім роком, а виплати впали майже на третину (рис. 3).

Діяльність українського ринку ОСЦПВ демонструє також тенденції розвитку та росту показників. Якщо в 2018 році було продано 7.7 млн полісів, то вже у 2020 їх було у сумі 9. 1 млн. полісів. Рівень виплат, в свою чергу, зменшився з 46,5 % до 39,7 % (рис. 4).

Весь 2020 рік пройшов під впливом глобальної пандемії. Невизначеність та карантинні заходи загрожували падінню ринку, однак цього не сталося. 27 березня 2019 року були внесені зміни до Правил дорожнього руху України, згідно з якими електронні поліси ОСЦПВ стали рівноцінними паперовим.

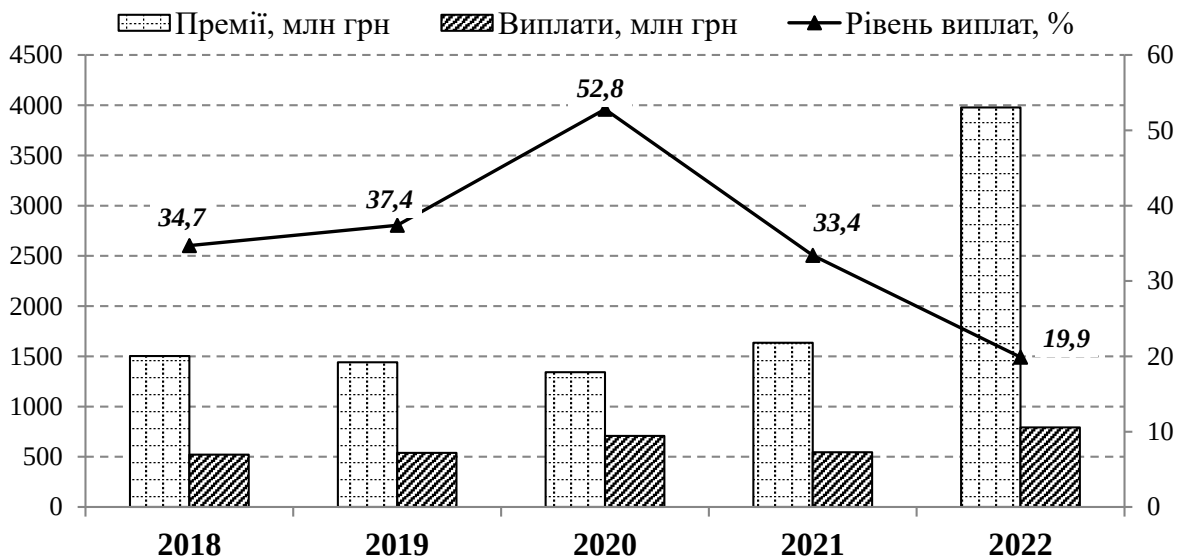

Рис. 3. Зібрані страхові премії та здійснені страхові виплати в розрізі Зеленої карти в 2018-2022 рр.

Примітка: розроблено автором на основі джерел [16-17].

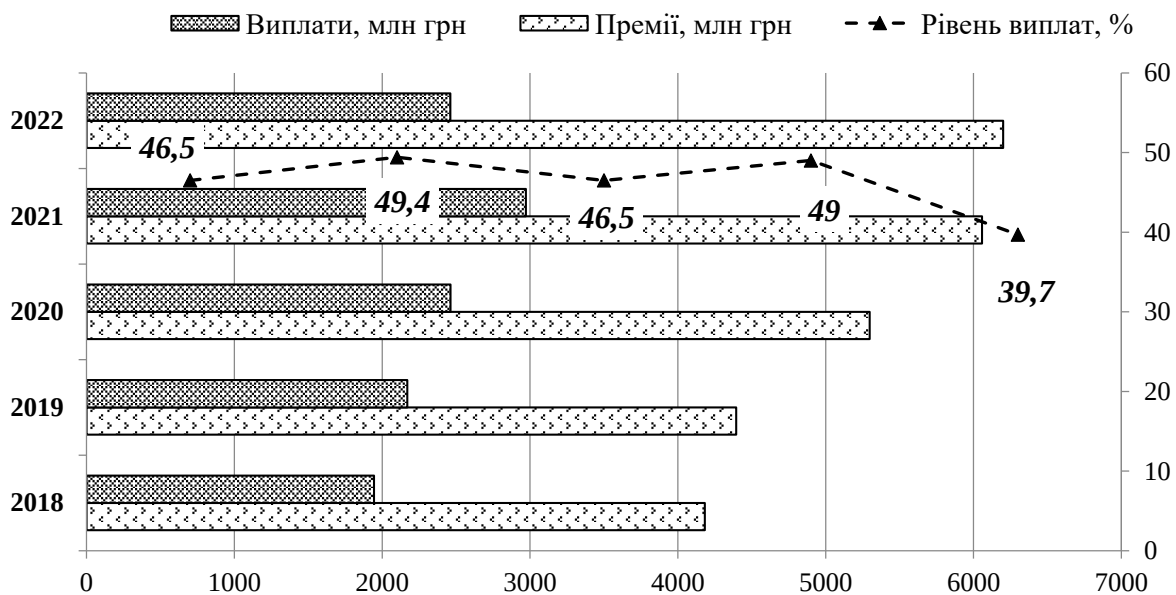

Рис. 4. Зібрані страхові премії та здійснені страхові виплати в розрізі ОСЦПВ в 2018-2022 рр.

Примітка: розроблено автором на основі джерел [16-17].

Більше того, електронні поліси ОСЦПВ мають багато переваг над традиційними паперовими. Так, на кінець 2019 року понад 10% полісів автоцивілки в Україні були електронними. Таким чином, ринок ОСЦПВ не тільки вистояв, але й працював безперебійно.

Страховики швидко налагодити ефективну дистанційну роботу зі страхувальниками, зокрема шляхом додаткового стимулювання співробітників та агентів до переходу на електронні поліси [15]. Використання месенджерів полегшило споживачам оформлення страхових полісів онлайн.

Отже, 2021 і 2020 роки стали вкрай успішними для галузі автострахування як обов'язкового так і добровільного. Було зафіксовано зростання кількості договорів, розміру виплат, а також продажів електронних полісів ОСЦПВ. Останнє свідчить про те, що страхівка онлайн з кожним роком стає дедалі популярнішою і приваблює своїми перевагами величезну кількість водіїв. В лютому 2018 року в Україні почали складати електронні договори страхування. Страхівка онлайн з кожним роком стає все більш популярною. Так, у 2020 близько 40 % від загальної кількості договорів припадало саме на електронні поліси (3.1 млн. штук). Для порівняння – частка е-ОЦПВ у 2019 становила 13 %, а у 2018 всього близько 2 % (рис. 5).

Рис. 5. Укладені угоди за ОСЦПВ в розрізі стандартних та електронних полісів за 2018-2022 рр.

Примітка: розроблено автором на основі джерел [16-17].

Згідно цих даних, продаж електронних полісів має тенденцію до суттєвого збільшення з кожним роком, практично всі показники в цій галузі збільшились, що підтверджує наступне: вже сьогодні страховий бізнес, в розрізі автострахування, невпинно цифровізується, придбання полісів ОСЦПВ сприймається споживачами як простий та зручний засіб страхування своєї відповідальності при користуванні транспортними засобами.

Наразі ринок автострахування повільно відновлюється до довоєнного рівня. Ринок продажу автомобілів поступово відновлюється також. Кількість компаній, що пропонують КАСКО, не зменшилася, з включенням до програм страхування опцій покриття воєнних ризиків та кроками до покращення сервісу з точки зору якості врегулювання та наявності додаткових опцій. Говорячи про покриття воєнних ризиків, у червні 2022 року вперше було додано тримісячний ліміт воєнних ризиків до автострахування, безкоштовно.

Наразі вже кілька страхових компаній, пропонують покриття на повну страхову суму. Також страхові компанії, враховуючи запити клієнтів, створюють нові продукти. Традиційно, робота страхової компанії закінчувалася

сплатою страхового відшкодування. Наразі, їхні послуги цим не обмежуються, пропонуючи послуги сервіс-менеджера, які є професійними аварійними комісарами та мають великий досвід у питаннях ремонту авто, комунікації з працівниками СТО і т.д [16]. Підсумовуючи, можна стверджувати, що вітчизняний бізнес аналізує тенденції та запити і трансформується відповідно до споживчих запитів та попиту.

Новий етап розвитку суспільства та економіки надає страховикам можливість зробити автострахування стабільним, дозволяє страховій бізнес-спільноті відкривати нові горизонти ведення страхової справи. Цифрові технології здатні прискорити реалізацію основних напрямків розвитку страхової діяльності в Україні, серед яких: стимулювання розвитку добровільного страхування, розширення сфери діяльності суб'єктів страхової справи, розвиток інфраструктури страхового ринку, захист прав споживачів страхових продуктів, підвищення страхової культури, популяризація страхування, посилення ролі страхового ринку на міжнародному рівні.

В результаті інтерпретації загальних економічних концепцій трансформації бізнесу на прикладі автострахування виявлено загальні напрями цифрового впливу:

- трансформація споживчої поведінки та попиту на автострахування;
- трансформація організаційного механізму взаємодії суб'єктів на ринку автострахування;
- розвиток цифрового страхування автотранспорту;
- просування інновацій та розвиток фінансових технологій для здійснення автострахування;
- індивідуалізація тарифів в автострахуванні;
- розробка та популяризація електронних страхових майданчиків і маркетплейсів;
- пошук та аналіз передумов для організації страхових екосистем.

Вплив цифрових технологій не обмежується тільки автострахуванням, поширюється на всі його сегменти. Для розвитку ефективного бізнесу в умовах цифрової економіки сучасному страховому ринку необхідно застосування цілої низки фінансових, інформаційних та цифрових технологій. Усі сфери впливу цифрових технологій на страхування характеризуються можливостями нових технологій. Вони об'єднуються загальним поняттям "страхові технології" (InsurTech) [15]. Водночас цифрове страхування може бути визначено як специфічне традиційне або (внаслідок діджиталізації) визначається як спосіб здійснення страхування за допомогою цифрових технологій.

Грунтуючись на особливостях трансформаційних процесів в автострахуванні при інтеграції цифрових технологій, пропонується доповнити термінологію поняттям цифрового автострахування та визначити його як сегмент страхового ринку, що задовольняє потребу в обов'язкових і добровільних видах страхування транспортних засобів (включаючи інноваційні моделі) за допомогою застосування цифрових технологій з метою формування індивідуальних тарифів і використання зручних для страхувальників каналів

зв'язку. Розвиток електронних технологій сприяє цифровізації страхової галузі, що з часом може призвести до зниження комісійних витрат і створення зручного страхового простору.

Висновки. Українські підприємства активно відстежують та впроваджують тенденції цифрової трансформації та розглядають їх як джерело можливостей, а не ризиків. Трансформація бізнесу в умовах цифрової економіки передбачає реалізацію масштабних інноваційних проєктів, структурування та систематизацію відповідних процесів в установах, їх складових та взаємозв'язків, своєчасну адаптацію управління бізнесом в умовах динамічного інформаційного середовища. Дослідження інноваційного потенціалу та трансформації вітчизняних підприємств демонструють динамічний розвиток та інкорпорацію у світові тренди з урахуванням сучасних реалій, залучення іноземних партнерів та специфіку імплементації цих трендів в українському просторі. Цифрова трансформація розуміється не як вимушений захід, викликаний нестабільністю факторів зовнішнього середовища, а як можливість з необмеженим потенціалом.

Література:

1. Tapscott D. The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. McGrawHill, 1994. 368 p.
2. Thomas L. Mesenbourg. Measuring the Digital Economy. U.S. Bureau of the Census, Suitland, MD, 2001.
3. Шашкевич О. О. Інтелектуальна цивілізація : монографія / за науковою ред. В. П. Бега. К. : «МП Леся», 2015. 180 с.
4. Кириченко М. О. Формування ідеології інформаційного суспільства в умовах глобальної інформатизації: тенденції, парадигми, перспективи розвитку: монографія. Харків: Вид-во ПП «Технологічний Центр», 2017. 320 с.
5. Communication from the commission: Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A52010DC2020> (дата звернення 25.10.2023).
6. Kagermann H. Industrie 4.0: Mit dem Internet der Dinge auf dem Weg zur industriellen Revolution. Режим доступу: <https://www.ingenieur.de/technik/fachbereiche/produktion/industrie-40-mit-internet-dinge-weg-4-industriellen-revolution/> (дата звернення 25.10.2023).
7. Логвінов В. Драйвери цифрової трансформації органів публічної влади. *Науковий вісник: державне управління*. 2020. №4 (6). С. 198–220.
8. Industry IoT Consortium. Journal of Innovation. Режим доступу: <https://www.iiconsortium.org/journal-of-innovation/> (дата звернення: 25.05.2023).
9. Урядовий портал. Підтримка ВПО та громад: 10 організацій зможуть отримати кошти на реалізацію свого проєкту. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/pidtrymka-vpo-ta-hromad-10-orhanizatsii-zmozhut-otrymaty-koshty-na-realizatsiiu-svoho-proektu> (дата звернення 26.10.2023).
10. Національний інститут стратегічних досліджень. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни (червень 2023). Режим доступу: <https://niss.gov.ua/en/node/4998> (дата звернення 26.10.2023).
11. Міністерство цифрової трансформації України. Сучасний та стійкий до обстрілів зв'язок: Мінцифра і Nokia працюватимуть над відновленням інтернет-

мереж у прифронтових містах. Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua/news/suchasniy-ta-stiykiy-do-obstriliv-zvyazok-mintsifra-i-nokia-pratsyuvatimut-nad-vidnovlenniam-internet-merezh-u-prifrontovikh-mistakh> (дата звернення 26.10.2023).

12. Кабінет міністрів України. Постанова про утворення міжвідомчої робочої групи з питань здійснення заходів у сфері цифровізації, передбачених Державною антикорупційною програмою на 2023–2025 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2023 № 585. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення 26.10.2023)

13. Краус К. М., Краус Н. М., Манжура О. В. Електронна комерція та інтернет-торгівля: навчально-методичний посібник. Київ: Аграр Медіа Груп. 2021. 454 с.

14. Прокопчук О. Т. Розвиток українського ринку страхових послуг в контексті забезпечення економічної безпеки країни. *Збірник праць Уманського національного університету садівництва*. 2019. Вип. 94. Ч. 2: Економічні науки. С. 69–85. DOI 10.31395/2415-8240-2019-94-2-69-85.

15. Прокопчук О. Т. Комунікації у страховому менеджменті. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2021. Вип. 99. Частина 2. С. 211–222. DOI 10.31395/2415-8240-2021-99-2-211-222.

16. Forinsurer. Режим доступу: <https://forinsurer.com/>

17. Insurance Top. Журнал про страхування та Insurtech. 2023. №1 (93).

18. Forbes. Тренди автострахування: переосмислення сервісу КАСКО від VUSO. Режим доступу: <https://forbes.ua/company/trendi-avtostrakhuvannya-pereosmislennya-servisu-kasko-vid-vuso-14102023-16616> (дата звернення 25.10.2023).

19. Пономаренко О. В. Трансформація споживчої поведінки та попиту на страховому ринку. International Scientific and Practical Conference Transformations of Personality, Society and the Labor Market: Future Challenges and Impact on Education. Karazin University, 2023. P. 245–254.

20. Пономаренко О. В. Економічні умови функціонування страхового ринку України. *Збірник наукових праць уманського НУС*. 2022. Вип. 101. Частина 2. С. 208–218. DOI: 10.32782/2415-8240-2022-101-2-208-218.

References:

1. Tapscott, D. (1994). The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. McGrawHill, 1994. 368 p.

2. Thomas, L. Mesenbourg. (2001). Measuring the Digital Economy. U.S. Bureau of the Census, Suitland, MD.

3. Stashkevych, O. O. (2015). Intellectual civilisation. K.: MP Lesia, 2015. 180 p. (in Ukrainian).

4. Kirichenko, M. O. (2017). Formation of the ideology of the information society in the conditions of global informatisation: trends, paradigms, development prospects. Kharkiv: Technology Centre, 2017. 320 p. (in Ukrainian).

5. Communication from the commission: Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A52010DC2020> (accessed 25/10/2023).

6. Kagermann, H. Industry 4.0: On the way to the industrial revolution with the Internet of Things. Retrieved from:

- <https://www.ingenieur.de/technik/fachbereiche/produktion/industrie-40-mit-internet-dinge-weg-4-industriellen-revolution/> (accessed 25/10/2023).
7. Lohvinov V. (2020). Drivers of digital transformation of public authorities. *Scientific Bulletin: Public Administration*. 4(6). 198-220.
 8. Industry IoT Consortium. *Journal of Innovation*. Retrieved from: <https://www.iiconsortium.org/journal-of-innovation/> (accessed 25/05/2023).
 9. Government portal. Support for IDPs and communities: 10 organizations will be able to receive funds for their project. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/pidtrymka-vpo-ta-hromad-10-orhanizatsii-zmozhut-otrymaty-koshty-na-realizatsiiu-svooho-proektu> (accessed 10/26/2023).
 10. National Institute for Strategic Studies. Digital Transformation of Ukraine's Economy in the Time of War (June 2023). Retrieved from: <https://niss.gov.ua/en/node/4998> (accessed 10/26/2023).
 11. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. Modern and shelling-resistant communications: The Ministry of Digital Transformation and Nokia will work to restore Internet networks in frontline cities. Retrieved from: <https://thedigital.gov.ua/news/suchasniy-ta-stiykiy-do-obstriliv-zvyazok-mintsifra-i-nokia-pratsyuvatimut-nad-vidnovlenniam-internet-merezh-u-prifrontovikh-mistakh> (accessed 26/10/2023).
 12. Cabinet of Ministers of Ukraine. Resolution on the Establishment of an Interagency Working Group on the Implementation of Measures in the Field of Digitalization Envisaged by the State Anti-Corruption Program for 2023-2025: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 09.06.2023 No. 585. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2023-%D0%BF#Text> (accessed 26/10/2023).
 13. Kraus, K. M., Kraus, N. M., Manzhura, O. V. (2021). E-commerce and Internet trade. Kyiv: Agrarian Media Group, 2021. 454 p. (in Ukrainian).
 14. Prokopchuk, O. T. (2019). Development of the Ukrainian market of insurance services in the context of ensuring the economic security of the country. *Collection of works of Uman National University of Horticulture*, 2019, Issue 94, Part 2: Economics, pp. 69–85. DOI 10.31395/2415-8240-2019-94-2-69-85.
 15. Prokopchuk, O. T. (2021). Communications in insurance management. *Collection of scientific works of the Uman National University of Horticulture*, 2021, Issue 99, Part 2, pp. 211–222. DOI 10.31395/2415-8240-2021-99-2-211-222. (in Ukrainian).
 16. Forinsurer. Retrieved from: <https://forinsurer.com/> (accessed 01/11/2023).
 17. Insurance Top. (2023). The magazine about insurance and Insuretech. 1(93).
 18. Forbes. Auto insurance trends: rethinking the CASCO service from VUSO. Retrieved from: <https://forbes.ua/company/trendi-avtostrakhuvannya-pereosmislennya-servisu-kasko-vid-vuso-14102023-16616> (accessed 10/25/2023).
 19. Ponomarenko, O. V. (2023). Transformation of consumer behavior and demand in the insurance market. *International Scientific and Practical Conference Transformations of Personality, Society and the Labor Market: Future Challenges and Impact on Education*. Karazin University, 2023. Pp. 245–254.
 20. Ponomarenko, O. V. (2022). Economic conditions of functioning of the insurance market of Ukraine. *Collection of scientific works of Uman NUS*, 2022, Issue 101, Part 2, pp. 208–218. DOI: 10.32782/2415-8240-2022-101-2-208-218.

Annotation

Ponomarenko O. V.

Essential Business Transformation in the Digital Economy

The digital revolution that has begun in recent decades is transforming the way we live, communicate, and do business. The constant development of the digital economy is not only posing new challenges to society, but is also forcing us to rethink and reform all business processes and strategies. Significant business transformation has become an inevitability that cannot be ignored.

In this era of digital transformation, it is important to understand how it happens and what the consequences are for different sectors of the economy and society. In this context, the opportunities for research and analysis are endless. Studying the particularities of business transformation in the digital economy is important for adapting both entire economic sectors and individual firms to change, taking advantage of new opportunities, and minimizing risks.

This paper is devoted to a study of the contemporary realities of business process transformation in the digital economy. The relevance and necessity of adapting to the incredibly rapid technological development, the increasing amount of data available for analysis, and changing consumer preferences are established. This paper defines the nature of the digital economy and the fundamental technological trends that have a fundamental impact on its formation. The digital economy introduces new rules of business and economic processes and imposes ambitious requirements on all economic actors, including insurance companies and the insurance market in general. In order to study the peculiarities of the development of digital technologies in insurance, the author analyzed the main indicators of the motor insurance market and identified the main trends and problems in the Ukrainian motor insurance sector. At the same time, digital insurance is defined as a way of using digital technologies to meet traditional or specific needs for insurance protection.

Key words: *transformation, digital economy, digitalization, digital technologies, business digitalization, innovative development, auto insurance*